

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 18. decembra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 148.

Zakaj bi se okrajne doklade ne pobirale tudi na državno trošarino?

V povojni dobi potrebe avtonomnih organov (okrajev in občin) rapidno naraščajo. Posebno visoke so potrebščine za okraje, ker se krijejo samo z dokladami na direktne davke, dočim občine vsaj en del svojih potrebščin pokrivajo s samostojnimi davščinami in dokladami na indirektno davke.

Na bivšem Štajerskem se pobirajo okrajne doklade za potrebe okrajnih zastopov, na bivšem Kranjskem pa za potrebe okrajne blagajne, okrajnega cestnega odbora in zdravstvenega okrožja. Preko 200% okrajne doklade so se v letu 1925 pobirale v okrajih Brežice (550%), Celja (210%), Gornji grad (530%), Šmarje pri Jelšah (380%), Vranksko (250%), Konjice (425%), Gornja Radgona (230%), Ljutomer (280%), Slovenska Bistrica (450%), Št. Lenart (400%), Ormož (500%), Ptuj (500%), Rogatec (280%), Marenberg (500%), Slovenjgradec (300%), Črnomelj (581%), Metlika (357%), Brdo (205%), Kamnik (352%), Ribnica (386%), Velike Lašče (366%), Škofja Loka (212%), Trzin (330%), Kostanjevica (266%), Mokronog (294%), Radeče (250%), Višnja gora (419%), Vrhnika (257%), Logatec (261%), Novo mesto (239%), Trebnje (404%), Bled (500%).

Le malo je torej okrajev v Sloveniji, kjer bi se pobirale nižje nego 200% doklade. Finančna uprava je sama uvidela prekomernost teh doklad in jih je diferencirala v prilog hišnonajemnemu davku, prezrla pa je pri tem, da tudi druge davčne vrste ne preneso tako visokih doklad, ki absorbirajo pretežen del davčne podlage. V tem oziru prihaja v poštev v prvi vrsti posebna pridobnina, ki je že sama na sebi visoka, v zvezi z dokladami pa doseže neredko 75% od odmerne podlage, večkrat pa še več.

Skrajni čas je, da začno tudi okrajne resno premišljati, da si pridobijo nove vire dohodkov. Uvidevati morajo sami, da edinega loka, ki ga imajo v rokah, ne smejo preveč napenjati, ako nočejo, da počli. Direktni davki brez dvoma ne preneso take obremenitve, da bi z dokladami mogli pokrivati vse proračunske potrebščine okrajev. Občine jim dajejo v tem oziru najboljši vzgled. Zakaj naj bi bili ravno okrajni navezani izključno na direktne davke? Zakaj naj bi bilo ravno okrajem zabranjeno, da pravično porazdelijo pokritje za svoje potrebščine? Zakaj naj bi tudi okrajne ne pobirali nikakih doklad na državno trošarino?

Zakon o okrajnih zastopih na ozemlju bivše Štajerske predvideva sicer pokrivanje okrajnih potrebščin izključno z dokladami na direktne davke, a ta zakon je zastarel, datira še iz prejšnjega stoletja in ne vstreza več izpremenjenim prilikam. Nikakega zadržka ni, da se ta zakon v prihodnjem finančnem zakonu vsaj toliko izpremeni, da bo dopustno pobirati doklade na državno trošarino tudi za namene okrajev v Sloveniji.

V Sloveniji čujemo dan na dan pri tožbe nad pretežnimi bremenmi, katere nam povzročajo neposredni davki. Pri tem pa le prevečkrat pozabljamo, da so ravno avtonomne doklade na direktne davke glavni povod, da so davki v Sloveniji dosegli tako izmero in da so ravno avtonomne doklade povzročile, da je davčno breme postalo naravnost nezno.

Do kakih absurdnosti vodijo prekomerne doklade, dokazuje vzgled, ki je bil ravno te dni prijavljen. Neko podjetje v vrhniškem okraju plačuje na državni osnovni davek preko 700% doklade. To se pravi, dotično podjetje plača sedemkratni državni davek samo za občino in okraj. Za plačilo tako visokih doklad zadostuje komaj izkazani bilančni dobiček, tako da je podjetju nemogoča vsaka investicija in vsak nadaljni razvoj.

Taki in podobni vzgledi kažejo, da bi morali odločilni faktorji začeti resno premišljati, je li v njihovem interesu, da z visokimi dokladami ubijajo na svojem področju vsako podjetnost in že itak občutno gospodarsko krizo še bolj ostre. Ako bodo resno premislili položaj, bodo tudi oni morali priti do zaključka, da za enkrat, če jim ni mogoče svojih potrebščin zmanjšati, ne kaže drugega, kakor da se tudi državna trošarina, odnosno doklade na njo v izdatnejši meri porabljajo za pokrivanje občinskih, pa tudi okrajnih doklad.

Začetek v tem oziru je glede okrajnih doklad že napravljen. Okrajni zastop v Gornjem gradu je v uvidevnosti, da ne gre nalagati na direktne davke še večjih bremen, sklenil, za leto 1926 pobirati okrajne doklade tudi na državno trošarino.

Upamo, da bo finančna uprava priznala upravičenost tega sklepa in mu ustvarila, če bi smatrala to za potrebno, v prihodnjem finančnem zakonu tudi zakonsko podlago, ki naj bi temeljila v tem, da se od 1. januarja leta 1927 dalje dovoli za okrajne namene splošno pobirati okrajne doklade tudi na državno trošarino, ki je dajatev, ki vsekakor višjo obremenitev ložje prenese nego direktni davki.

Blagostanje Amerike.

V zadnjih petih letih se je dvignilo blagostanje Amerike na nedogledno višino; v vojski je Amerika pač malo trpela, povojna doba ji ni prinesla nobene škode, temveč same ugodnosti. O trajnosti ugodnega razvoja gredo mnenja navskriž. Narodni gospodarji ga smatrajo za začasnega in mu preokujejo že skorajšnji konec, drugi zopet mu obetajo še lepo bodočnost, več let trajajočo.

Ponosno je poročilo Coolidgea na kongresu. Poudarja, da se veselijo U. S. A. cvetočega blagostanja, priporoča varčnost v državni upravi in pravi, da je zaščitna carina eden prvih temeljev ameriške sreče. Proračun za l. 1927 znaša 4.014.000.000 dolarjev, za 14 milijonov več kot lani. Shippingboard, urad, ki upravlja državno trgovsko brodogradnjo, je dobival v zadnjih šestih letih po 40 milijonov dolarjev podpore na leto, leta 1927 mu jih bodo dali samo 20. Za prohibicijski boj imajo pripravljenih 30 milijonov dolarjev, za obrat v Panamskem prekopu 7.600.000 dolarjev. Državni dolg se je znižal za ca 867 milijonov dolarjev. Delovni tajnik Dawis je dejal, da je Amerika najbolj delovna dežela, kar jih je kdaj bilo. Delavci so udeleženi na blagostanju obratov, skrajna beda je skoraj nepoznana.

T. Čapek, predsednik največje ameriške češkoslovaške banke, je poslal o blagostanju Amerike tole poročilo:

Plače ameriških delavcev so tako visoke, kakor še nikdar prej. To je posledica organizacije delavstva in omejitve doseljavanja. Če bo to tra-

jalo, je odvisno od več činiteljev. Poljedelec (farmer) je na slabšem kot industrijski delavec, cena njegovih pridelkov ni v nobenem razmerju s plačo delavca, zlasti ne s plačo zidarja. To se pozna pri vseh farmerjih, zlasti pa pri bombažarjih. Cena bombaža se je gibala v zadnjih petih letih v okviru cen v letih 1909 do 1913. Farmer doplača več kot 100% za transportne tarife in za blago, ki ga kupi v mestu.

Stavbno gibanje je zavzelo nenormalne dimenzije. Podjetniki ne zidajo iz potrebe, temveč na špekulacijo. Tudi tu se bo začel s časom nasproten proces in s tem padec plač v stavbnih obrti.

Velik delež na ugodnem razvoju Amerike ima zdrava organizacija bankarstva. V Newyoriku so državne banke, narodne banke, hranilnice, trust companies, hranilne zveze in zemljiščne banke. Državne banke dobivajo svoje privilegije (charter) od državnih oblasti, narodne banke so pa pod zakonodajo federalnih oblasti. Razlika v njih delokrogu je ta, da morejo izdajati narodne banke pod gotovimi pogoji svoja lastna obtočna sredstva, dočim to državnim bankam ni dovoljeno. Trust companies (trust = zaupati) so državni zavodi in imajo pri investiranju svojih sredstev bolj prosto roko. Na primer: državna banka sme naložiti samo 15% svojih sredstev v hipotekah, trust company pa poljubno.

Revizija je nepristranska in stroga. Dvakrat ali trikrat na leto pridejo v banko ali hranilnico popolnoma neznani revizorji in jo pregledajo. Pridejo nepričakovano, zjutraj zapečatijo gotovino, pregledajo investicije itd. Če ni kaj v redu, pošlje po reviziji superintendent (predsednik) bančnega urada dopis, v katerem kritizira, daje navodila itd. Zakon zahteva, da se ta dopis na prvi seji uprav-

nega sveta prebere, in se zato ne more noben član upravnega sveta izgovarjati, da ni za to nič vedel, da ni bil obveščen ali pa da stvari ni razumel. Poleg te revizije mora poslati banka vsak teden uradom kratko poročilo, in mora objaviti dvakrat ali trikrat na leto bilanco v časopisih. Dalje revidira banko dvakrat na leto revizijski odbor, obstoječ iz članov upravnega sveta.

V Newyoriku mora imeti državna banka pripravljenih 18% rezerv za varstvo vlog, ki se morajo za zahtevo izplačati. Najmanj 12% od teh 18% mora obstojati iz gotovine in ne iz vrednostnih papirjev. Ta določba pomeni za banko seveda ogromno škodo, ker mora imeti milijone gotovine v trezorih popolnoma brez obresti; na drugi strani je pa zajamčena na ta način vlagateljem precejšnja varnost.

Brihtna glava med newyorškimi bankirji je imela nekoč izborni misel, da bi se dala ta v trezorih mrtev ležeča rezerva uporabiti za trgovino in industrijo na ta način, da se vloži pri katerikoli osrednji zvezni banki. Iz te misli se je porodil leta 1913 sistem zveznih rezerv (Federal Reserve), ki je ponos ameriških finančnikov in ki se je izborno obnesel.

Vlada je ustanovila 12 finančnih središč v 12 največjih ameriških mestih. Napravili so zakon, obvezujoč vse narodne banke, da postanejo članice in delničarke federalnerezervnega sistema in da morajo kot take naložiti svoje zakonite rezerve pri tem sistemu. Državne banke postanejo lahko članice F. R. S., a zakon jih k temu ne sili. Članstvo prinaša precejšnje prednosti. Danes znašajo vloge F. R. S. poltretjo milijardo dolarjev. F. R. S. je banka za banke, ne za zasebne vlagatelje.

Vse to so razlogi, zakaj se ameriško blagostanje tako dviga.

TRGOVINSKI SPORAZUM Z GRČIJO.

Ker ni še prišlo med našo državo in Grčijo do sklepa trgovinske pogodbe, se je sklenil septembra meseca med obeh državama naslednji sporazum:

1. V mednarodnem prometu se bo uporabljalo glede uvoznega blaga vzajemno najvišje carinske postavke bodisi minimalne tarife bodisi tarife pogojene s kako drugo državo.

2. Ta sporazum more vsaka obeh držav odpovedati vsak moment po enomesečnem odpovednem roku.

3. Naša država je koncedirala za uvoz korintskega grozdja iz Grčije nižjo carinsko postavko, koja je objavljena v »Službenih Novinah« št. 216/1926.

(Določilo točke 2. je zelo riskantno. Enomesečni odpovedni rok je prekratko odmerjen in bodo morali zlasti naši izvozniki pri sklepanju kupčij z Grčijo vedno računati z mogočnostjo, da se sporazum tekom meseca odpove. Op. ured.)

DIVIDENDE OGRSKIH PODJETIJ.

V ogrskih bančnih krogih se temeljito pečajo z vprašanjem dividend. Kakor se čuje bo izplačalo vodstvo Narodne banke za poslovno leto 1926 najbrž 11 zlatih kron dividend. Lani so jih izplačali 10 in pol. Velebanke bodo lanske dividendo zvišale povprečno za 20 odstotkov. Z ozirom na zboljšanje gospodarskega položaja bodo najbrž tudi industrijska podjetja dividendo zvišala. Celo mlinska industrija, ki se ji je letos precej slabo godilo, bo izplačala dividendo v lanski višini.

Seja zagrebske trgovske in obrtniške zbornice.

V četrtek se je vršila druga redna plenarna seja zagrebske zbornice. Otvoril jo je predsednik g. Arko, ob prisotnosti 45 zborničnih članov. Iz predsedniškega poročila, kojega je prečital zbornični generalni tajnik g. dr. Cuvaj, posnamemo, da se je tekom leta vpisalo v trgovske registre na področju zagrebske zbornice 257 novih tvrdk, izbrisalo se jih je 130, likvidiralo je 51 tvrdk, a v konkurz je prišlo 34. Tekom leta je bilo nadalje izdanih 3649 novih obrtnih listov, objavljenih je bilo 2428, a 900 je prijavilo spremembe v obratu. — Poleg dosedanjega posloja je zgradila zbornica novo stanovanjsko hišo za zbornično uradništvo.

Zbornični proračun za leto 1927 predvideva celokupnih dohodkov v iznosu 4.346.000 dinarjev, stroškov 4.345.300 dinarjev, ostane tedaj preveš 700 dinarjev. Stroški so porazdeljeni sledeče: predsedniški in skupni stroški 3.104.601 Din, stroški trgovske sekcije 266.880 Din, obrtno sekcije 230.850 Din, industrijske sekcije 256.350 Din, finančno prometne sekcije 255.750 Din, pomorske sekcije 230.860 Din. Za zbornično zastopstvo v Beogradu je predvidena vsota 85 tisoč dinarjev.

Po sprejetem proračunu so posamezni zbornični člani poročali in stavili predloge za odpravo prometnih ovir, glede ureditve vajenškega vprašanja, glede reorganizacije vajenške

ga poduka v nadaljevalni šoli in o oddaji del za zgradbo palače za narodno skupščino.

Predsednik g. Arko je obširno govoril o gospodarski krizi. Iz odgovorov, koje je dobila zbornica na tozadavne okrožnice, izhaja, da je gospodarsko krizo zakrivil predvsem današnji upravni sistem v naši državi, centralna administracija ne odgovarja potrebam časa. Vseposvoda se toži proti pretirano visokim občinskim dokladam. Trgovci in industriji se pretožujejo proti inozemskim agentom. Potrebno je, da se prepove agentiranje kot nelegalno trgovino. Položaj je težak. Glavno krivdo za vse nosi država. Vsa bremena v naši državi nosi trgovina, industrija in obrt. Država mora zmanjšati bremena, ako hoče rešiti gospodarstvo.

Potem, ko so še nekateri člani pojasnili pritožbe, prihajajoče od interesentov svojih okolišev, je g. Gospodnetič predlagal, naj bi se uvedli mesečni zbornični dnevi, na katerih naj bi se po raznih poslovnih centrih s predavanji in diskusijami skušalo priti v ožji kontakt z gospodarskimi krogi. Predsedujoči izjavi, da se bodo vse pritožbe zbrale in ponatisnile, a da se po Božiču skliče v Zagrebu gospodarski kongres z edino točko dnevnega reda: Omiljenje gospodarske krize. Predsedništvo zbornice se pooblašča, da za ta kongres pripravi vse potrebno.

Opozorilo vsemu zavednemu obrtništvu.

Kakor je razvidno iz poziva na vpis delnic Obrtne banke SHS, kojega smo objavili v predzadnji številki, se vrši vpisovanje delnic izključno le od 1. decembra 1926 do 15. januarja 1927. Dolgo se je borila Slovenija, da si je pridobila pravico do podružnice in sedaj je edinole še od slovenskega obrtnišstva samega odvisno, da si podružnico čimprej ustanovi.

Zato je dolžnost vsakega zavednega obrtnika, da kupi vsaj tri delnice, ki dajo na zborih delničarjev en glas.

Vsak obrtnik, ki namerava vpisati delnice, naj se takoj obrne na Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani, ali pa na Splošno zvezo obrtnih zadrug v Mariboru, ki mu bo poslala potrebno tiskovino.

Pri vpisu delnic je treba vplačati takoj 20% nominalne vrednosti, ostalih 80% pa se lahko vplača do 31. marca 1929 v mesečnih obrokih. Pri vpisu se plača takoj tudi 5 Din za vsako delnico kot ustavne stroške.

Koliko je treba vplačati takoj pri vpisu in koliko se plačuje v mesečnih obrokih, kaže naslednja tabela:

Če se kupi delnic	Se vplača takoj pri vpisu delnic		V 25 mesečnih obrokih po Din	Skupno Din	Ino glas.
	vpisno Din	20% Din			
1	5	40	6.40	200	
2	10	80	12.80	400	
3	15	120	19.20	600	1
4	20	160	25.60	800	1
5	25	200	32.—	1.000	1
6	30	240	38.40	1.200	2
7	35	280	44.80	1.400	2
8	40	320	51.20	1.600	2
9	45	360	57.60	1.800	3
10	50	400	64.—	2.000	3
12	60	480	76.80	2.400	4
15	75	600	96.—	3.000	5
20	100	800	128.—	4.000	6
25	125	1.000	160.—	5.000	8
30	150	1.200	192.—	6.000	10
42	210	1.680	268.80	8.400	14
51	255	2.040	326.40	10.200	17
60	300	2.400	384.—	12.000	20
75	375	3.000	480.—	15.000	25
100	500	4.000	640.—	20.000	25
200	1.000	8.000	1.280.—	40.000	25
500	2.500	20.000	3.200.—	100.000	25

Tudi stranka kriva napačne ocarinitve po železnici?

(Iz sodne prakse.)

(Koniec.)

Iz teh razlogov je na strani tožeče tvrde, da se celo več krivde nego na strani tožene železnice. Toda, ker tožena stranka v svojem prizivu predlaga, naj se tožbeni zahtevek glede na njeno skrivno zavrne ali se pa ona

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobliva se v vseh

dobro asortirano

kolonijalni trgovina.

spozna za krivo le do polovice škode, je bilo treba ugoditi poslednjemu predlogu, upoštevaje skrivno tožeče stranke. —

Zoper prizivno sodbo sta vložili obe stranki revizijo. Obe reviziji pa sta bili zavrnjeni. Revizijsko sodišče pravi:

Po pravici sicer smatra tožnica, da ni bila njena dolžnost, da priloži tovrstnemu listu carinsko deklaracijo, ko je bila ves posel glede carinske odpreme blaga poverila železnici. Toda revizija ne pobja prvotne ugotovitve, da je tožnica opustila priložiti odjavo za carinarnico, prepisano po izvedencem mnenju za jugoslovansko-italijanski promet, kar se ji šteje tudi v krivdo; tudi je v prizivni sodbi še ugotovljeno, da je tožnica nejasno izpolnila v tovrstnem listu oni razpredelek, ki je v njem navedeni izjave v pogledu morebitnega carinskega, davnega ali policijskega poslovanja, ker je navedla samo, da je blago odpremiti na naslov »motorija« v Dubrovniku. Neglede na to, ali je bila dolžnost tožnice, da priloži tovrstnemu listu zgoraj navedeno odjavo za carinarnico, in ali ni bila marveč stvar železnice, vrsece posel odpravnik, da jo preskrbi in izpolni, kakor tudi neglede na to, ali je tožnica prejela dvojni tovrstnega lista in carinsko deklaracijo pošteno, ko je blago bilo odpremito in preden je bilo izvoženo čez državno mejo, je podana tožničina skrivna ze s samo nejasno označbo glede načina odpreme blaga. Saj je s to svojo neustrezno odredbo povzročila, da se je blago smatralo za izvožno blago in se je od njega potem morala plačati carina ob uvozu v Dubrovnik. Ta odredba, da je blago odpremiti na Motorijo v Dubrovnik, se more v resnici smatrati za nalog prejemniku-spediterju Parisijsu v Trstu, naj on blago odpošlje na naslov Motorija v Dubrovniku, s čemer ni bilo železnici jasno, da je z blagom ravhati glede carinjenja kot prevoznim blagom. Vsekakor je bila dolžnost tožnice, da se točneje izrazi, in ne more obveljati izgovor, da se je obrnila na železnico radi vsega potrebnega poslovanja glede carinjenja, ker nima tega strokovnega znanja. Kajti zadostovalo je, da je izjavila svojo zahtevo, da se blago odpremi carine prosto v Dubrovnik (preko Trsta). S tem bi bila železnica opozorjena, da gre zgolj za prevoz. Prizivni sodbi sicer ni pritrdili, da je tožničina krivda večja od toženkine, je pa to v stvari brez važnosti, ker je bilo toženki naloženo plačilo polovice škode in je vzeti, da je krivda strank enaka.

Tudi toženkina revizija namreč ni utemeljena. Res je sicer odpošiljatelj blaga po železnici dolžan, točno izpolniti tovrstni list in označiti v njem vse priloge, ki so mu priležne, da se zadosti carinskemu predpisu (§ 56 žel. obr. prav.), in je za pravilnost in popolnost navedb in izjav v tovrstnem listu odgovoren železnici ter ga zadenejo vse posledice nepravilnih, netočnih ali nezadostnih vpisov (§ 57 žel. obr. prav.). Tudi je res, da železnica ni dolžna, pregledati spise, ki so priloženi tovrstnemu listu, glede njih pravilnosti in popolnosti (§ 56/1 žel. obr. prav.). Toda nepobijana je prizivnosodna ugotovitev, da je deklaracijo za carinsko poslovanje izgotovila železnica in da je to spadalo v speditersko poslovanje železnice. Revizija tudi ne trdi, da je nedostajala kakšna priloga tovrstnemu listu, kar da je bilo

vzrok nepravilni deklaraciji; izvaja le, da je bila označba, naj se blago odpremi na motorijo v Dubrovnik, nezadostna za carinjenje blaga v tranzitu, marveč da je izhajalo, da je blago carinilo kot izvožno, kakor se je tudi zgodilo, cesar je pa bila kriva tožnica sama. Ali že s tem, da je železnica prevzela blago, obvezano carinskemu poslovanju (§ 65/2 žel. obr. prav.), je prevzela s spediterskim poslom tudi vse dolžnosti spediterja, ki jih mora izvrševati s skrbnostjo rednega trgovca § 65/2 žel. obr. prav., čl. 380 trg. zak.). Revizija je v zmoti in naravnost nasprotuje ugotobci § 65, ko izvaja, da železnica nima dolžnosti in odgovornosti odpravnik, kakor jih določa čl. 380 trg. zak. Železnica je oproščena le pregledovanja popolnosti in pravilnosti tovrstnemu listu priloženih spisov. Za svoje poslovanje se pa mora poslužiti skrbnosti rednega trgovca in je pravilno naziranje prizivne sodbe, da te skrbnosti v tem primeru ni vršila. Ker je od tožnice sprejeto blago bilo obvezano carinski manipulaciji, je morala železnica skrbeti, da to uvede v interesu tožnice. Blago je bilo mogoče odpremiti kot prevožno blago brez carine. Iz tožničine izjave, naj se blago odpremi v Dubrovnik in iz tega, da je bil kot prejemnik označen odpravnik Parisijsu v Trstu, je mogel nastati dvom, ali je blago smatrati za izvožno blago, za katero je plačati izvožno carino, je toženka postopala malomarno, ko stvari ni na primeren način pojasnila in pri deklaraciji in po namenu tožeče stranke označila blago za tranzitno. Po pravici se ji je torej naložilo povračilo polovice po nepotrebnem ob uvozu v Dubrovnik plačane carine. R. St.

K. Tiefengruber:

Neizrabljena prilika povešati dohodke poštne zaveze.

Vsak brzojavni drog v območju Nemške uprave je najet od reklamnih podjetij za objavo oglasov. Za vse občinstvu dostopne uradne prostore državne pošte plačajo podjetniki oglasne pristojbine; tiskovine, kolikor služijo za promet med pošto in občinstvom, se nabavijo iz dohodkov za reklamne natise. Celo robu znamenitih pol so v službi zasebne propagande. Sedemnajst milijonov zlatih mark je bilo v zadnjem poslovnem letu čistega dobička pri poštini reklam. O stvarnem uspehu pa so poročila zainteresiranih krogov se tudi prav pohvalno izrazila.

Nemčijo posnemajo v tem oziru z istim, če ne še bolj uspehom že druge države; v tekmi za svetovna tržišča noče nihče zaostati.

Tudi naša pošta bi gotovo rabila kak nameček na svoje dohodke, ki bi se stekal brez rizika v upravno blagajno. Trgovina in obrt pa bi našle prav čedne prilike dobre in učinkovite reklame.

Ni treba, da se naš itak kompliciran prometni aparat še nadalje obremenjuje, celo ustrojstvo poštne reklame lahko gospod minister mirno prepusti privatnemu podjetništvu; centralna uprava naj samo izda dotično odredbo z izvršilnim pravilnikom, in celo akcijo prevzame potem strokovni anončni zavod, kot glavni najemnik za celo državo.

Seveda ne priporočamo kar velikopotezno akcijo, ki bi posegla po vseh

mogočih sredstvih kričeče reklame, ampak poskusoma se naj določi vrsta obrazcev, ki bi se dala brez škode za uradno porabo zasebni propagandi na razpolago.

To bi bile enkrat brzojavne golice za došle telegrame. Na hrbitu teh tiskovin, ki bi se prav lahko izdale v nekaj povečani obliki ter na boljšem papirju, bi se našlo še obilo prostora za privatne oglase domače industrije in trgovine.

Ravno tako se prepušča obratna stran prejemnih potrdil za poštne pošiljke reklam. Našlo bi se še nekaj obrazcev, ki pridejo občinstvu v roke in imajo primerne prazne prostore.

Edini pomislek, ki ga utegne imeti poština uprava proti navedenemu problemu, bi bil glede ugleda državnega zavoda, če se spušča v take posle. Toda če našo upravo ne potolažijo vzgledi inozemstva, kjer take akcije prav nič ne škodijo državnim avtoriteti, bi jo spravil resni preudarek našega gospodarskega stanja do stvarnih študij za pospešitev domače industrije in obrti.

Neoporečena reklama je vedno pošteno sredstvo v konkurenčnem boju trgovstva, gonilna sila v vsakem pridobitnem podjetju, brezizjemno se je poslužuje vsak trgovec in producent, zavodi in ustanove, tudi države vabijo tujece na poset ali priporočajo blagodejno učinkovitost svojih zdravilišč itd. O uspehih propagirane reklame bi se dalo pri nas v naprej samo ugibati, če se držimo tozadevnih izkušenj inozemstva, bi se stvar tudi pri jako previdni presoji rentabilite prav čedno obnesla.

V Nemčiji se računa strankam za objave na uradnih obrazcih po ena zlata marka za vsakih 1000 natisov od oglasa v obsegu 10 × 50 mm, če naročnik nima primernega klišeja.

Omenjena pristojbina ostane torej upravi v celoti kot čist dobiček, in sicerenti pa tudi brezdvomno pridejo na svoj račun.

Poština uprava nima s posamezniki prav nič opraviti; vse posle vrši posebno reklamno podjetje, ki sestavi točen pregled naročenih natisov, glede prostora, števila in dobe, za katero se oglasi zahtevajo. Ta zavod obračuna pavšalno s poštino upravo, ki se samo zaveže sprejete inerate v dogovorjeni obliki in nakladi ponatisniti ter dati dotične obrazce v promet.

Kar se pa tiče oglasov na lepakih v poštini prostorih, strankam dostopnih, so poročila deljenega mnenja, uspehi so v obče bolj zmerni, učinkovitost tega reklamnega sredstva očitno peša. Mogoče, da je pri nas občinstvo bolj dostopno za take oglase, poskus bi ne škodoval, vsaj rizika bi uprava ne imela nobenega.

V Nemčiji so dohodki iz plakatne reklame krili stroške za najemnino uradnih prostorov in plačali prostorinske režije (kurjavo, razsvetljavo itd.).

Nekaj je le, in bi tudi naši pošti takšni dohodki gotovo jako ugajali.

Če je kedaj bil prigovor upravičen, da leži zlato na cesti, samo pobrati ga je treba, potem se v našem slučaju nudi izvanredna prilika državni upravi napeljati ta zlati vir na svoje mline.

Trgovina.

Naša zunanja trgovina. V prvih treh četrtletjih t. l. je znašal uvoz v Jugoslavijo 923.144 ton v vrednosti 517.374.498 zlatih dinarjev, izvoz pa 3.666.207 ton v vrednosti 509.252.232 zlatih dinarjev. Bilanca je torej za 8.122.266 dinarjev pasivna = 1.57%. Od dežel, ki v Jugoslavijo importirajo, je na prvem mestu Češkoslovaška z 20.1%. Dalje Avstrija 18, Italija 14.2, Nemčija 12.5, Anglija 5.5, Ogrska 4.9, Rumunija 4.8, Francija 4.6, USA 3.6 itd. Prve štiri dežele dajo dve tretjini uvoza.

Trgovina z Rusijo. Menda ta trgovina ni posebnega varna. Beremo, da je med rusko žitno trgovsko družbo »hleboprodukt« in med več inozemskimi tvrdkami nastal resen konflikt, ki je velikega temeljnega pomena za vso trgovino z Rusijo. Prizadete tvrdke pravijo, da se

boče hlebobrodukt z vsemi mogočimi sredstvi utresti pogodbenih obveznosti napram tem tvrdkam. Hlebobrodukt omejuje svoje delovanje namreč sedaj izključno le na dobavo žita, dočim se tičejo eksportne pogodbe z inozemskimi tvrdkami drugega blaga. S tem so uničene dolgoročne eksportne pogodbe, ki gredo na milijone, razen če se tičejo žita. Tvrdke se bojijo, da bi sledile »hlebobroduktu« tudi druge sovjetsko-ruske trgovske družbe, in pravijo zato, da je končna ureditev te zadeve nujno potrebna. O tem bomo priobčili še daljši članek.

Promet v tržaškem pristanišču. Od 1. januarja do 30. novembra letošnjega leta je bil v tržaškem pristanišču sledeči promet v kvintalih:

A. Dovož:		
	1926	1925
Po železnici	12,273.736	12,534.571
Po morju	13,757.331	17,603.207
Skupno	26,031.067	30,137.778
B. Odvoz:		
Po železnici	8,767.523	11,220.247
Po morju	8,419.087	8,449.290
skupno	17,186.610	19,669.537
Ves promet	43,217.677	49,807.315

Promet prvih enajstih mesecev letošnjega leta je torej za 6,589.638 kvintalov manjši nego v isti dobi lanskega leta. V odstotkih predstavlja promet do konca novembra t. l. 86,7% prometa v isti dobi lanskega leta.

Industrija.

Montecatini. Italijanska tovarna superfosfatov Montecatini ima v poslovnem letu 1926 sto milijonov lir čistega dobička, tako da bodo kljub zvišanju družbinega kapitala od 300 na 500 milijonov lir izplačali dividendo 18 lir, toliko kot lani. Odpisi in rezerve so prekorajili že vsoto 300 milijonov lir in jim bodo pripisali letos spet 50 milijonov lir. Tekom leta 1926 je dosegla produkcija superfosfata 9.300.000 met. stotov. Tudi produkcija pirita, bakrenega sulfata itd. zelo napreduje. Bakrenega amoniaka napravijo na dan več kot 500 stotov. Občni zbor bo 22. t. m.

Ogrski špirit. Ogrske tovarne špiritisa so zaprosile za bodočo kampanjo za zvišanje produkcijskega kontingenta. Industriji pravijo, da je domači trg s špiritom popolnoma preskrbljen in da lahko eksportirajo 140.000 hl. Ker so se pa eksportne možnosti še povečale in bi se lahko eksportirale še večje množine, hočejo doseči industriji zvišanje produkcijskega kontingenta na 300.000 hektolitrov. Kompetentni faktorji so za to, da se produkcija zviša.

Denarstvo.

Evropski dolgovi v Ameriki. Ameriški zakladni urad je dobil te dni od osmih evropskih držav 97.518.417 dolarjev za kritje vojnih dolgov. Vsota se tako le razdeli: Anglija 92.590.000, Belgija 2.000.000, Češkoslovaška 1.500.000, Poljska 750.000, Finska 181.945, Litva 46.800, Italija 50.000, Ogrska 39.672 dolarjev. Tako gre vsota za vsoto; Evropa postaja od dne do dne bolj ubožna, Amerika pa od dne do dne bolj bogata.

Ogrski denarni trg je označen po veliki preobčili denarja. Ogrske oziroma budimpeštanske velebanke so mogle dati sedaj dunajskim bankam velike kredite. Ogrsko gospodarstvo ne more predelati na trgu se nahajajočega kapitala. V gospodarstvih krogih računajo zato s ponovnim znižanjem obrestne mere. So se o tem že pogajali, a so pogajanja zaenkrat prekinili. Narodna banka se bo v določanju obrestne mere ravnala po položaju na denarnem trgu in hoče z znižanjem ali z zvišanjem obrestne mere sama vplivati na denarni trg. Zato pričakujejo, da bo padla najprvo obrestna mera v zasebnem prometu, nakar šele bo banka mogla misliti na redukcijo lastne obrestne mere. Že v par poročilih smo pisali, da ogrski denarni trg na denarju obiluje.

Carina.

Carinski dohodki od 20. do 30. novembra. V tretji dekadi novembra so znašali carinski dohodki 45.688.627 Din. Od tega odpade na carinarnico v Beogradu

11.161.033, v Zagrebu 11.244.077, v Novem Sadu 7.572.717, v Ljubljani 6 milijonov 691.426, v Dubrovniku 4.545.417, v Skoplju 2.938.965 in v Splitu 1 milijon 534.844 Din. Od 1. aprila do 30. novembra so znašali carinski dohodki 1.174.069.582 Din (lani v istem času 1.274.321.127 Din).

Davki in takse.

Davek na samce v Italiji. V Italiji se uvede z novim letom davek na samce. Ta davek bodo morali plačati, če se tozadevni zakon ne spremeni, vsi neozelenjeni moški od 25. do 65. leta starosti. Davek na samce se ima porabiti za kritje stroškov, ki so potrebni za uspešno izvrševanje zakona o zaščiti otrok in materinstva. Svota, ki se primanjkuje vladni, znaša baje 49 milijonov lir. Vseh samcev v dobi od 25. do 26. leta pa je po približni cenitvi okoli 1.000.000. Da se doseže vsota 49 milijonov, bo torej zadostovalo, če se obdači vsak samec povprečno s 35 lirami na leto. Toda davek ne bo enak za vsakega samca brez razlike, temveč bo progresiven. V kateri smeri bo šla ta progresivnost, ni še bilo rečeno, vsekakor se zdi, da zasleduje zakonodajalec tudi cilj, da se samci indirektno vzpodbujajo k sklepanju zakonov k ženitvi. V saladu s tem cujem bo najbrže tudi progresivna razdelitev bremen novega zakona. Ivedba davka na samce je vzbudila mnogo razprav. Nekateri so trdili, da bodo obdavčeni le prostovoljni samci, t. j. taki, ki se nočejo poročiti. Toda taka delitev samcev je nemogoča in zato bo davek splošen za vse samce brez razlike. Izvzeti bodo le oni, ki se ne smejo poročiti že radi svojega poklica, kakor duhovniki in pa slaboumni. V vsej Italiji je okoli 60.000 duhovnikov, ki bodo oproščeni novega davka, t. j. duhovnik med 25. in 65. letom starosti.

Promet.

Olajšava za izvoz blaga skozi Gjevgelejo. Minister za promet je odobril s odlokom z dne 19. novembra 1926 M. S. br. 33.905/26, da se računi za prevoz našega izvoznega blaga skozi Gjevgelejo vznima na osnovi vozninskih postavk tabele 1. luške tarife za prevoz blaga itd., ki velja od dne 1. oktobra 1926. Ta olajšava se uporablja samo za one predmete, ki so uvrščeni v poedine luške tarife zgoraj omenjene tarife in ki veljajo za naš izvoz. Za uvoz blaga skozi Gjevgelejo so odločilne odredbe in postavke lokalne tarife za prevoz blaga itd., ki velja od dne 1. oktobra 1926. Reekspekcija ni dopuščena. Ta olajšava velja od dne 1. decembra 1926 do preklica, vendar pa nadalje do tedaj, ko stopi v veljavo solunska tarifa.

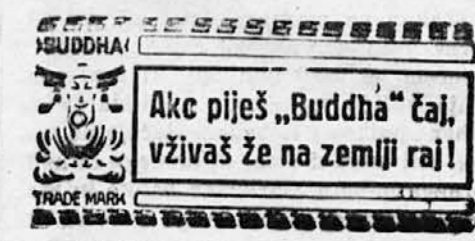
Tujsko prometna zveza za mariborsko oblast Maribor, bo imela 1. sejo zveznega odbora dne 23. decembra 1926 ob 15. uri v posvetovalnici županijske palače (I. nadstropje) v Mariboru. Dnevni red: 1. Poročilo. 2. Konstituiranje odbora. 3. Sprejem prijavljenih članov. 4. Vprašanje nakupa delnic »Putnika«. 5. Najetje in ureditev zvezne pisarne. 6. Pogodba s »Putnikom« radi biljetarne. 7. Namestitev zveznega tajnika in event. drugih pisarniških moči. 8. Ureditev propagandnega dela. 9. Slučajnosti.

Popusti na italijanskih železnicah. Italijanske železnice so dovolile 25% popust od normalne vozarine za feromangan, ferosicilijum in feromagnezijum našega izvora, ki se izvaža iz naše države preko Postojne v Trst loko ali tranzit via mare. Popust velja od 1. decembra do preklica.

Srednjeevropske železnice. Zanimanje inozemske finančne skupine, na koje čelu je znani bankir Loewenstein, gre za tem, da vzame v najem češkoslovaške državne železnice. Dalje gre stremiljenje skupine za tem, da združi vse srednjeevropske železnice. Prvi poskus se je iz taktičnih razlogov pojavil v Pragi, a koncern si hoče osvojiti tudi ogrske in avstrijske železnice. Pisali smo o avstrijskemu dementiju in smo dostavili, da mora biti na stvari nekaj resnice, če se toliko govori o nji.

Latinska unija. Po listih beremo te dni, da je Švica odpovedala svojo pripadnost k latinski novčni uniji, sledeč zgledu Belgije, ki je napravila to že lani.

In ker je prvi list pisal, da se je osnovala unija leta 1885, so mu sledili vsi drugi. V resnici je bila pa unija sklenjena 23. dec. 1865; članice so bile Francija, Italija, Belgija in Švica. Leta 1868 je pristopila še Grška. Dogovor je določil, da se v teh deželah že obstoječi novčni sistem uredi samo po 100, 50, 20, 10 in 5 frankov, srebrni obtočni novci samo po 5 frankov. Ti novci imajo pri blagajnah vseh omenjenih držav — torej ne napram zasebnikom — brezpogojno plačilno moč do gotove meje obdobja izstopila. Lani je Belgija iz zveze izstopila, s 1. januarjem 1927 izstopi Švica, druge se pa tudi že pripravljajo.

RAZNO.

Ameriški bombaž. Poljedelsko ministvo Zedinjenih držav v Washingtonu objavlja statistične podatke o bombažu, ugotovljene po stanju 1. dec. t. l. Takrat so cenili produkcijsko množino na 18 milijonov 618.000 bal po 500 funtov brutto; 1. dec. 1925 je znašala produkcijska cenitev 15.603.000 bal. Torej je letos došli več bombaža kot lani, in na prav nič čudno, da so cene tako padle ter da hočejo produkcijo omejiti.

Po svetu. Prodajna kriza železne tovarne Brauns v Vöcklabrucku (Avstrija) je napotila vodstvo, da je vse delavce odpustilo in obrat ustavilo. Nato je delavstvo prosilo, da sme ono voditi obrat naprej in je po daljšem pogajanju prepustilo ravnateljstvo delavcem tovarno za tri mesece na njih račun. Tvrdka ne zahteva nobene najemnine. — V New Yorku bodo napravili s 50 milijoni dolarjev največji viseči most sveta. Delo bo trajalo pet let. — V Avstriji bo promet z devizami popolnoma prost. — Kakor beremo, bodo nemški depotni zakon podaljšali zaenkrat do 31. dec. 1927. — Ugotavljajo, da je stališče Poljakov v vprašanju mednarodnega jeklenega kartela manj neprijazno, kot se je preje mislilo. — V Londonu so osnovali mednarodno zvezo tovarn superfosfata. — V poljski Gornji Sleziji bodo s kapitalom 15 milijonov zlatov ustanovili tovarno aluminija. Letna produkcija je določena na 2400 ton. Uporabljali bodo letos najdena rudna skladišča, kojih rudar vsebuje 49% aluminija. — Danes se začne v Rusiji ljudsko štetje. Akademija znanosti je ugotovila, da živi v Rusiji 155 narodnosti. — V Ameriki naturalizirani Šved Aleksanderson je iznašel aparat, ki nam omogoča gledanje preko oceana. Njegov aparat »Televisor« prenese 16 slik na sekundo. — V Sesti Ponente so spustili v morje največjo motorno ladjo sveta, »Augustus«. Kumica je bila Musolinijeva hčerka. — Nova italijanska provinca Bolzano (Bozen) meri 7334 kvadr. km in šteje 235.000 prebivalcev, Trident pa 6573 kvadr. km in 406.000 prebivalcev. Po obsegu je Bozen druga italijanska provinca, Trident pa peta. — Mornariški odbor v USA je sklenil, da bo predlagal v parlamentu nakazilo 460 milijonov dolarjev za zgradbo aeroplanov in vojnih ladij. Odbor utemeljuje svoj predlog s tem, da se mora ameriški mornariški program prilagoditi angleškemu. — Na Ogrskem pravijo, da bo znižala Narodna banka obrestno mero lombardov najkasneje do 31. januarja 1927 in sicer od 6 na 5 in pol odstotkov. — Pogajanja za osnovanje srednjeevropskega emajlnega kartela, ki so se vršila v Berlinu, so se definitivno razbila, in sicer ob odporu češkoslovaške in deloma tudi rumunske industrije emajla. — Nemški državni gospodarski svet je sedaj provizoričen; spremenili ga bodo v trajno institucijo. — Stanje jesenskih posevkov v Rumuniji je prav ugodno. Položaj rumunskega žitnega trga, pa ni ugoden. Vsled zvišanja tarifov in zvišanja etaja leja rumunsko žito na eksportnih trgih ne more konkurirati in so eksporterji v veliki zadregi, kako bi placirali eksportni prevešek. Sedaj je v Rumuniji še okoli 250.000 vagonov ko-

ruze, ki bi jo morali eksportirati v bodočih mesecih. Promet v pristaniščih Braila in Constanza je minimalen. — Za sanacijo podjetja Armstrong, o koje ga slabem položaju smo zadnjič poročali, je započeta velika akcija. — Rusi so naročili na Češkoslovaškem 2500 vagonovskih podstavkov in sestavnih delov. Naročilo zneso 1.150.000 dolarjev. — Ze parkrat smo pisali, da se snuje zveza nemških tovarn vagonov. Sedaj je osnovana; pristopilo ji je 30 tovarn, s pogojem, da bo sklenila nemška družba državnih železnic z novo zvezo naročitveno pogodbo. — Britanska kolonija Straits Settlements (Malaka) je sprejela zakonski načrt, ki namerava omejitev izvoza kavčuka. — Bankovce po 25 lir bodo vzeli s koncem tekočega leta iz prometa, a jih lahko do 30. junija 1927 zamenjaš pri italijanskih državnih blagajnah. — Zahodnočeška industrija je protestirala proti slabemu stanju cest na Češkem. Delavno ministrstvo je obljubilo odpo-moč. Pri nas bi taki protesti kaj malo zalegli.

TRŽNA POROČILA.

Dunajska borza za kmetijske produkte (15. t. m.). Z inozemskih tržišč so dospela poročila o oslavitvi cen, ker se kupčija povsod omejuje zaradi pričakovanja nadaljnjega padca cen. Dunajsko tržišče je pokazovalo spricho teh vesti slabo kupčijo. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica domača 40.50 do 41.25, maržarska Tisa (79 do 80 kg) 45.75—46.75, rž 30.75—33.50, ječmen I. 37—40, slovaški 37—41, turščica 23.25 do 24.25, oves domači 24.50—25, pšenična moka »0« domača 74—77.

KOVINSKI TRG.

Produkcija surovega železa v Ameriki je znašala v oktobru 3.374.000 ton napram 3.214.000 tonam v septembru, produkcija jekla pa 4.158.000 in 3 milijone 994.000 ton. Okoli 1. decembra je delalo 213 plavžev, šest manj kot mesec prej. Kupčija na ameriškem železnem in jeklenem trgu je postala precej mirnejša, tovarne delajo s 73 odstotno kapaciteto.

Na evropskem eksportnem trgu opazujejo rezervirano stališče konsumentov. Kupčija vsled na novo začetege dela na Angleškem ni več tako živahna. Sicer bo trajalo še dolgo časa, kakor smo že večkrat pisali, preden se bo angleška produkcija na trgu spet poznala, a se vendar na vseh evropskih železnih trgih opaža nekakšna nervoznost. Da je kartel znižal kvoto za prvo četrtletje 1927 za poldrug milijon ton, smo poročali na drugem mestu.

Razmere na Angleškem se le počasi utrujejo in tudi ni bilo drugega pričakovati. Prvi pogoj produkcije surovega železa je cenen premog in se v tem oziru ni na Angleškem še nič naredilo. V okraju Cleveland je začelo v zadnjem času zopet obratovati okoli 20 plavžev. Tudi drugi plavži so že pripravljeni, a producenti čakajo, da se bo cena koksa znižala. Zato so tudi cene železa še zmeraj visoke. Cleveland št. 1 notira 117 šilingov in pol, št. 3 112/6, št. 4 111/6. — Iz Francije prihajajo v zadnjem času neugodna sporočila. Neprestani dvig franka kaže svoj vpliv na vse francosko gospodarstvo v neugodnem smislu. Kupčija pojenjuje, delovni čas se krajša, posamezne industrijske panoge poročajo o rastoči brezposelnosti, v prvi vrsti tekstilna, svilena in avtomobilna industrija. Tudi v železni industriji so se razmere zelo poostrele, in sicer tako v domači kot v eksportni trgovini. V eksportu se mora boriti francosko blago še zmeraj s hudo belgijsko in luksemburško konkurenco, in se morejo cene le s težavo držati. Pogajanja med zastopniki francoske kovinske industrije in med nemškim premogovnim sindikatom, ki so trajala več tednov, so zaključena. Nova pogodba je z veljavnostjo šestih mesecev postala pravomočna 1. decembra in jo smejo pred 15. aprilom podaljšati za nadaljnih sedem mesecev. Ceno so določili na 21 mark lco Ruhr za čas od 1. decembra 1926 do 1. junija 1927 in na 19 mark za čas od 1. junija do 31. decembra 1927. Francoski industrijski krogi s to pogodbo niso zadovoljni in očitajo vladi, da je napram

Kupujmo in podpirajmo domači izdelek. izvrstno KOLINSKO CIKORIJO

Nemcem prehitro popustila. — Podobne kakor na francoskem so razmere na belgijskem trgu. Kupei so oprezní, kupčija se razvija neenotno. Cene za surovo železo in šibro so se mogle držati in kažejo celó znake utrditve, cene za drugo blago pa niso tako trdne. Zadnje note na belgijskem domačem trgu so bile tele: železo v palicah 1000 do 1020 belgijskih frankov, tračnice 1000, surova pločevina 1150, srednja 1230, fina 1300 do 1350. Na Češkoslovaškem nič novega, o pristopu k jeklenemu kartelu smo že zadnjič obširno poročali. — Kupčija na nemškem domačem trgu se je poživila. Polfabrikati se prav dobro prodajajo, kupčija raste od dne do dne; zlasti živahno je povpraševanje po žici in po valjanem blagu, dalje tudi po pločevini. Zaloge se polagoma praznijo. Tudi eksportna trgovina je prav ugodna. Dvig franka omogoča Nemcem, da prihajajo na trg z nižjimi cenami in da si osvajajo nove prodajne trge. November-sko znižanje kvote jekla so pridržali tudi v decembru. Produkcija surovega železa v oktobru je znašala 1.174.000 ton, produkcija v 10 mesecih tekočega leta 9.780.000 ton, v istem času lani pa 10 milijonov 556.000 ton.

Upnikom Slavske banke.

Odbor upnikov Slavske banke pod predsedstvom Mestne hranilnice ljubljanske je interveniral pri g. ministru trgovine in industrije. Razen tega je informiral v Belgradu razne poslanske klube o položaju v Slavenski banki. Minister in poslanski klubi so odboru obljubili polno pomoč v njegovi akciji za kritje in povrnitev terjatev proti Slavenski banki.

Isto zagotovilo je dobil odbor tudi od v Ljubljani službeno se nahajajočega komisarja trgovine in industrije g. Stanimira Šubića, ki je, vabljen na sejo odbora dne 10. t. m., na isti doslovno podal sledečo oficijelno izjavo:

»Zakon ne priznava dveh ali več odborov upnikov, ampak samo enega, v katerem so zastopani oni, ki reprezentirajo večino upniškega kapitala. V ta odbor upnikov v nobenem slučaju ne morejo biti izbrani člani upravnega in nadzornega odbora Slavske banke in Slavske banke od njihovega početka do danes iz razloga, ker je to inkompatibilno. To je tudi po zakonu zabranjeno, ker če tega ne bi bilo, mogli bi člani upravnega in nadzornega odbora preko svojih ljudi zbrati pooblastila upnikov in stvoriti tako razpoloženje, da sami sebe izvečejo v prvi vrsti iz materijalne odgovornosti, potem pa tudi iz eventualne kazenske odgovornosti, v kolikor se nahajajo v njihovem delu kazenska dejanja. — Tudi sem mišljenja, da sedaj ni mo-

ment za politične intrige, ki se podvzema na vsak korak, da bi se oviralo mirno in uspešno delo za tiho likvidacijo Slavske banke, ker slovenski narod zasluži v prvem redu, da se mu reši vsaj ono, kar sedaj obstoja, ne pa, da se sedanje premoženje raztrosi radi intrig, katere tudi sicer niso nikoli koristne, v tem slučaju pa so absolutno škodljive.«

Sanacijska akcija zastaja pri onih skupinah, od katerih je zahtevano kritje deficita, ki pa tega kritja do danes ne nudi! To so:

Upravni odbor Slavske banke, ki nudi samo 6 milijonov dinarjev, Länderbank, Wien, ki nudi 7 in pol milijona dinarjev, Trboveljska družba, ki nudi 13 in pol milijona dinarjev.

Ker je deficit Slavske banke mnogo večji, se upniki s temi vsotami nikakor ne morejo zadovoljiti. Radi tega je Odbor upnikov Slavske banke pod predsedstvom Mestne hranilnice ljubljanske, oprt na zagotovila merodajnih oblasti in v smislu svojih enoglasnih sklepov podvzel korake, da odgovorni faktorji čim preje pokrijejo ves deficit banke.

Odbor upnikov se trudi, da dovede Slavensko banko k mirni likvidaciji, kar pa je mogoče le, ako dobe upniki kritje svojih terjatev.

Odbor upnikov Slavske banke pod predsedstvom Mestne hranilnice ljubljanske zastopa do danes blizu 50.000.000 dinarjev terjatev proti Slavenski banki. Upniki, ki se mu še niso priglasili in ga pooblastili v zastopstvo svojih terjatev,

se pozivajo, naj to v lastnem interesu čim preje store na naslov: Odbor upnikov Slavske banke, na roke predsednika dr. Marušića, Ljubljana, poštni predal št. 80.

Ljubljana, dne 11. decembra 1926.

Dr. Drago Marušić, t. č. predsednik.

Dr. Roman Ravnihar, t. č. tajnik.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. decembra t. l. ponudbe za dobavo 300 kg salmijaka, za dobavo 150 parov izolirnih spojníc ter za dobavo 90 straniščnih lijakov iz kamnine in litega železa; do 28. decembra t. l. pa za dobavo 100 ton plinskega premoga. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 28. decembra t. l. ponudbe za dobavo 120 m³ jamskega lesa ter za dobavo 50 komadov kalipatron za rešilne aparate. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 5. januarja 1927 pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave okroglih svinčenih zalivk; dne 11. januarja t. l. glede dobave 5000 kilogramov obličnega jekla »Bork« ter glede dobave raznih pasov in plošč za poliranje.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

OGLAS.

Komanda 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani potrebuje 100.000 pol konceptnega papirja, 11 kg težkega, 8.000 pol boljšega ovojnega papirja, 4.000 pol boljšega pivnega papirja, 100 kartonov pečatnega voska, 12 litrov črnega črnila in 20 kom. beležnih koledarjev.

Oni, ki žele navedene predmete dobaviti, imajo svoje ponudbe predložiti najkasneje **do 22. t. m. do 10 ure dopoldne** pri blagajniku tega polka. Najnižjemu ponudniku se odstopi dobava takoj ko dospe odobrenje od žandarmerijske komande iz Beograda.

E broj 14.49 komande 8. žandarmerijskega polka.

Vse vrste trgovske knjige kot: ameriški journali, glavne knjige, blagajniške knjige, vsakovrsne širace, bloke, mape kakor tudi vse vrste šolske zvezke vam nudim s svojimi prvovrstnimi izdelki najugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florijanska ulica št. 14

knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko!

Na malo!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna posrežba! Zahtevajte cenike

**Izšla je
Blasnikova
VELIKA PRATIKA**

za navadno leto 1927

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obražan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozorjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg šte. 12

TRIKO-PERILO
za moške, ženske in otroke, volna v raznih barvah, rukavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za solanje in lozce, dežniki, klobi, šifoni, žepni robci, palice, vlice, noži, karte, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri tvrdki

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.
Najnižje cene! Na veliko in malo!

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le

za dom, obrt in industrijo v vseh opremanih.

Istotam pietilni stroj DUBIED

Pouk v vezanju b. brezplačen.

Veštetnagarancija

Delavica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroko.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

prilporeča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

VINOCET
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

„Trgovski list“

časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje, razširjanje in inseriranje.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin.

Lastna knjigoveznica

TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, statute, vabila, letake, lepake, posetnice i. t. d.

TELEFON ŠT. 552